

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
НДЛ культури лідерства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор
Київського університету імені
Бориса Грінченка

_____ В. О. Огнев'юк
« ___ » _____ 2015 р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ УНІВЕРСИТЕТУ**

модуль «ЛІДЕРСТВО»

Освітня програма: змістовий модуль «Лідерство» для програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних співробітників

Розробник:

Лебідь Неля Костянтинівна, кандидат психологічних наук, завідувач відділу психологічних досліджень НДЛ культури лідерства;

Бреус Юлія Володимирівна, молодший науковий співробітник відділу психологічних досліджень НДЛ культури лідерства.

Освітню програму схвалено на засіданні НДЛ культури лідерства

Протокол від «03» квітня 2015 року № 9

Завідувач НДЛ культури лідерства

_____ (В.Р. Міляєва)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітню програму укладено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» і «Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів» (наказ МОН України № 48 від 24.01.2013р.). Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати слухачі програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних співробітників, алгоритм вивчення змістового модуля «Лідерство», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання їх досягнень.

Змістовий модуль «Лідерство» є складовою частиною обов'язкової програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Київського університету імені Бориса Грінченка.

Метою вивчення змістового модуля є оцінка та розвиток лідерських компетенцій науково-педагогічних працівників для оптимізації їхньої професійної компетентності.

Завданнями модуля є:

1. Розглянути соціально-психологічні основи лідерства.
2. Розширити уявлення про поняття «освітнє лідерство».
3. Проаналізувати ключові лідерські компетенції викладача.
4. Визначити індивідуальну траєкторію розвитку лідерського потенціалу викладача.
5. Сформулювати навички постановки цілей.
6. Визначити професійні досягнення, ресурси та професійні цілі учасників.
7. Проаналізувати прояв ресурсів учасників у взаємодії з іншими людьми.

У результаті вивчення змістового модуля учасники повинні:

знати:

- основний категоріально-понятійний апарат з проблеми лідерства;
- зміст та соціально-психологічні особливості феномену лідерства;
- ключові лідерські компетенції викладача.

уміти:

- володіти навичками здійснення самоаналізу;
- володіти прийомами та техніками постановки цілей;
- аналізувати наявні зовнішні та внутрішні ресурси для досягнення цілей;
- демонструвати лідерську позицію у взаємодії з іншими людьми.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 30 год, із них 12 год. – практичні заняття, 4 год – індивідуальна робота, 12 год – самостійна робота, 2 год – підсумковий контрольні завдання. Вид контролю – атестація.

I. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні:	Лекції	Тренінгові заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль.								
Лідерство								
1.	Лідерство як соціально-психологічний феномен	18	6		6	4	8	
2.	Формування активної лідерської позиції викладача	12	6		6		4	2
Усього годин:		30	12		12	4	12	2

II. ПРОГРАМА

Тренінгове заняття 1. Лідерство як соціально-психологічний феномен

Мета: розширити уявлення про поняття «лідерство»; провести діагностику лідерського потенціалу слухачів.

Змістове наповнення:

1. Лідерство як особистісна властивість та як соціально-психологічне явище.
2. Типи лідерства.
3. Філософія лідерства-служіння.
4. Парадигма освітнього лідерства та лідерських компетенцій.
5. Ключові лідерські компетенції викладача.
6. Показники прояву компетенцій викладача-лідера.
7. Діагностичне оцінювання лідерського потенціалу.

Основні поняття: лідерство; лідер; лідерство-служіння; освітнє лідерство; лідерські компетенції; орієнтація на результат, аналітичне мислення, управління людськими ресурсами, ефективна комунікація.

Тренінгове заняття 2. Формування активної лідерської позиції викладача

Мета: сформувати активну лідерську позицію викладача шляхом розвитку навичок цілепокладання.

Змістове наповнення:

1. Цілепокладання як основна компетенція лідера.
2. Цінності особистості в структурі цілепокладання, їх зв'язок з корпоративними цінностями Університету.
3. Поняття про внутрішні та зовнішні ресурси особистості.
4. Технології аналізу ресурсів для досягнення цілей.
5. Постановка професійних цілей, їх узгодження зі стратегічними цілями розвитку Університету.
6. Психологічні бар'єри на шляху досягнення цілей.

Основні поняття: досягнення; цінності; зовнішні та внутрішні ресурси; професійні цілі; рівень домагань; мотивація досягнень.

III. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Визначте основні шляхи реалізації основних положень філософії лідерства-служіння у професійній діяльності викладача.
2. Опишіть ситуації з власного досвіду, що характеризують прояв кожної з груп таких компетенцій: орієнтація на результат, аналітичне мислення, управління людськими ресурсами, ефективна комунікація. Визначте показники прояву компетенцій викладача-лідера у виділених ситуаціях.
3. Визначте можливості реалізації лідерського потенціалу в освітньому середовищі Університету.

IV. СИСТЕМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення слухачів змістового модуля оцінюється за системою, в основу якої покладено оцінювання рівня знань, умінь та навичок у процесі виконання завдань на тренінгових заняттях, принцип обов'язковості підсумкового контролю.

Метод підсумкового контролю знань – тестування.

Допуск до підсумкового тестування допускаються слухачі, за умов:

- ✓ повного обсягу виконання завдань у робочому зошиті;
- ✓ якості виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійності виконання;
- ✓ творчого підходу до виконання завдань;
- ✓ ініціативності та активності на тренінгових заняттях.

V. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Форма навчання – тренінгова.

II. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи, мозкові штурми, ділові ігри.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота: виконання індивідуальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості.

VI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- освітня програма;
- робочий зошит;
- збірка тестових завдань для підсумкового оцінювання навчальних досягнень слухачів;
- методичні матеріали.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Адаир Д. Психология лидерства / Д. Адаир. – М.: Эксмо, 2007. – 288 с.
2. Адлер Ю.П. Лидерство как механизм постоянного обеспечения конкурентоспособности / Ю.П. Адлер, В.В. Липкина // Стандарты и качество. Электронная версия журнала. – Режим доступа: <http://www.stq.ru/stq/adetail.php?ID=5820>
3. Бендер П.У., Хеллман Э. Лидерство изнутри. – Мн.: Попурри, 2010. – 304с.
4. Бендас Т.В. Психология лидерства. – СПб: Питер, 2009. – 448с.
5. Бояцис Р. Резонансное лидерство: самосовершенствование и построение плодотворных взаимоотношений с людьми на основе активного сознания, оптимизма и эмпатии / Р.Бояцис. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 300с.
6. Бреус Ю.В. Проблема емоційної готовності до професійної соціономічної діяльності / Ю.В. Бреус // Технології розвитку інтелекту [Електронне наукове фахове видання]. – 2014. – №7. – Режим доступу до збірника: http://www.psytir.org.ua/index.php/technology_intellect_develop/issue/current
7. Зазыкин В.Г. Психология и акмеология лидерства / В.Г. Зазыкин, Е.А. Смирнов. – М.: Изд-во Элит 2010. – 304 с.
8. Иванова С. Развитие потенциала сотрудников: Профессиональные компетенции, лидерство, коммуникации / С. Иванова. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 278 с.
9. Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С.А. Калашнікова. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 380 с.
10. Кови С. Лидерство, основанное на принципах / С. Кови, пер. с англ. П. Самсонова. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2009. – 302 с.

11. Корпоративная культура и лидерство. Пер. с англ. - М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. –160 с. (Серия: Дайджест McKinsey).
12. Лебедь Н. Психологические основы образовательного лидерства. Подход к проблеме / Н. Лебедь // SOCIETY, INTEGRATION, EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference. May 23th - 24th, 2014. – Rezekne, 2014. – Volume I. – 152-161 стр.
13. Міляєва В.Р. Розвиток потенціалу особистості в умовах сучасного освітнього середовища / В. Р. Міляєва, Н.К. Лебідь, Ю. В. Бреус // Вісник Одеського національного університету. – Одеса, 2013. – Т. 18, Вип. 3: Психологія. – С. 117 – 126.
14. Міляєва В.Р. Теоретико-методологічний аналіз детермінант професійного зростання індивіда / В.Р.Міляєва // Проблеми загальної та педагогічної психології / Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С.Костюка НАПН України / За ред. С.Д.Максименка. – Т.ХІІ. – част. 7. – К., 2010. – 516 с. – С.308-315.
15. Міляєва В.Р. Теоретичний аналіз поняття потенціалу особистості / В.Р. Міляєва, Н.К. Лебідь, Ю.В. Бреус // Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / За ред. С.Д. Максименка, Л.А. Онуфрієвої. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2013. – Вип. 20. – С. 405 – 415.
- 16..... М
іляєва В.Р. Формування компетентності саморозвитку особистості в умовах реалізації компетентнісного підходу у фаховій освіті / В.Р. Міляєва, Ю.В. Бреус // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: збірник наукових праць. – К.: Університет «Україна», 2012. – №9 (11). – С. 208-215.
17. Савчин М.В. Психологія відповідальної поведінки: монографія / М.В. Савчин. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2008. – 280 с.